

VREAU SĂ ȘTIU

LIBRIS

We know
books

LITERA

Maria Mariana Gheorghe

Irina Ema Săvuță

Aurel Constantin Soare

4

CLASA

Istorie

Caiet de activități

UNITATEA 1

TRECUTUL ȘI PREZENTUL DIN JURUL NOSTRU 4

TRECUT-PREZENT.

Mileniu, secol, deceniu, epocă istorică 4

Spațiu istoric 5

Surse istorice 7

FAMILIA. Trecutul familiei 9

Sărbători de familie 10

Timpul liber. Activități cotidiene 11

COMUNITATEA LOCALĂ ȘI NAȚIONALĂ.

Teritoriu. Locuințe și viața cotidiană 12

Tradiții, sărbători, religie, monumente ale eroilor 14

Comunități ale minorităților pe teritoriul de azi al României 16

Copilăria de ieri și de azi în comunitatea locală 18

POPOARE DE IERI

Dacii 20

Romanii 21

Grecii 23

Galii. Slavii 25

POPOARE DE ASTĂZI

Românii 26

Francezii 27

Rușii 28

Bulgarii. Sârbii 29

Germanii 30

Ungurii 31

Turcii 32

Cunoașterea lumii prin călători 33

Călători din spațiul românesc în lume 34

Exploratori ai secolului XX 35

SĂ NE AMINTIM! 37

EVALUARE/AUTOEVALUARE 38

UNITATEA 2

EPOCI, EVENIMENTE ȘI PERSONALITĂȚI 42

ANTICHITATEA.

Legende și scrieri despre daci și romani: 42

Herodot, Strabon și Dio Cassius 42

EVUL MEDIU.

Figuri legendare de voievozi: Gelu, Dragoș 44

Basarab I 45

Mircea cel Bătrân 46

Iancu de Hunedoara 47

Vlad Țepeș 48

Ștefan cel Mare și Sfânt 49

Mihai Viteazul 50

Galeria domnitorilor 51

Transilvania - spațiu multiethnic.

Sat și oraș în Transilvania medievală 52

Istorici și cronicari despre personalități ale minorităților naționale 54

EPOCA MODERNĂ.

Alexandru Ioan Cuza și Unirea 55

Carol I și Independența 57

Ferdinand și Marea Unire 59

Eroi ai Primului Război Mondial 61

România la cumpăna dintre milenii 63

SĂ NE AMINTIM! 64

EVALUARE/AUTOEVALUARE 66

UNITATEA 3

CULTURĂ ȘI PATRIMONIU 67

Locuri istorice din comunitate 67

Locuri cu importanță istorică pentru România. Așezări și construcții dacice, grecești și romane 69

Castele și cetăți martore 70

ale evenimentelor istorice 70

Construcții religioase și ctitorii lor 72

Monumente și locuri incluse în patrimoniul UNESCO din România 74

SĂ NE AMINTIM! 76

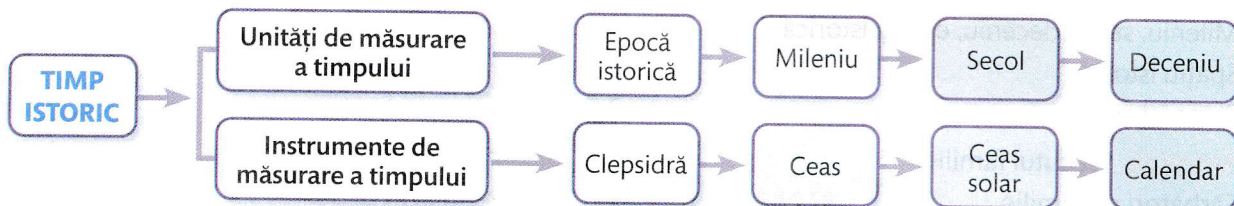
EVALUARE/AUTOEVALUARE 77

RECAPITULARE FINALĂ 78

EVALUARE FINALĂ 80

Mileniu, secol, deceniu, epocă istorică

- 1 Alcătuieste scurte enunțuri/propoziții cu fiecare noțiune din schema de mai jos (8 enunțuri).

- 2 Scrie cu cifre romane următoarele elemente:

vârsta pe care o ai

ziua și luna nașterii

numărul colegilor din clasă

- 3 Asociază corect elementele celor două coloane.

a	deceniu	1	1000
b	secol	2	10
c	mileniu	3	100

- 4 Stabilește, după model, legătura dintre personaje și epoca istorică în care au trăit.

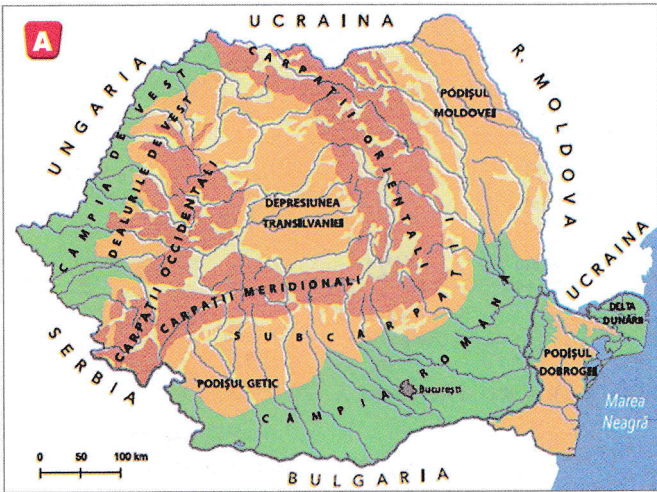
Trecutul omenirii					Acum	Viitorul
Epoca străveche	Epoca veche (Antichitatea)	Epoca medievală (Evl Mediu)	Epoca Modernă	Epoca Contemporană	Prezentul istoric	→
1	2	3	4	5	6	

Exemplu: 1-B

Spațiu istoric

1 Pe baza surselor **A** și **B**, rezolvă următoarele cerințe.

„Pe culmea cea mai înaltă a munților Carpați se întinde o țară mândră și binecuvântată între toate țările semănate de Domnul pe pământ... Păduri stufoase, în care ursul se plimbă în voie, ca un domn stăpânitor, umbresc culmea acelor munți... Stânci prăpăstioase, munți uriași, a căror vârfuri mângâie norii, păduri întunecoase, lunci înverzite, livezi mirositoare, văi răcoroase, gârle a căror limpede apă lin curge printre câmpiile înflorite, pâraie repezi, care mugind groaznic se prăvălesc în cataracte printre acele amenințătoare stânci de piatră, care plac vederii și o înspăimântă totodată. Apoi, în tot locul, dai de râuri mari, cu nume armonioase, a căror unde port aurul. În pântecile acestor munți

zac comorile minerale cele mai bogate și mai felurite din Europa: sarea, fierul, argintul, arama, plumbul, mercurul, zincul, antimoniul, arsenicul, cobaltul... și, în sfârșit, metalul cel mai îmbelșugat decât toate, aurul, pe care îl vezi strălucind până și prin noroiul drumurilor.”

(Nicolae Bălcescu, *Românii sub Mihai Voievod Viteazul*)

B

a) Precizează, pe baza sursei **A**, culoarea care definește:

- câmpiile _____
- munții _____
- apele _____

b) Numește, pe baza sursei **B**, „țara mândră și binecuvântată” și precizează, pe baza sursei **A**, țara cu care se învecinează în partea de sud și elementul de relief care este considerat granița dintre cele două țări.

---

c) Pe baza sursei **B**, indică două ocupații pe care le practică oamenii care locuiesc în aceste locuri.

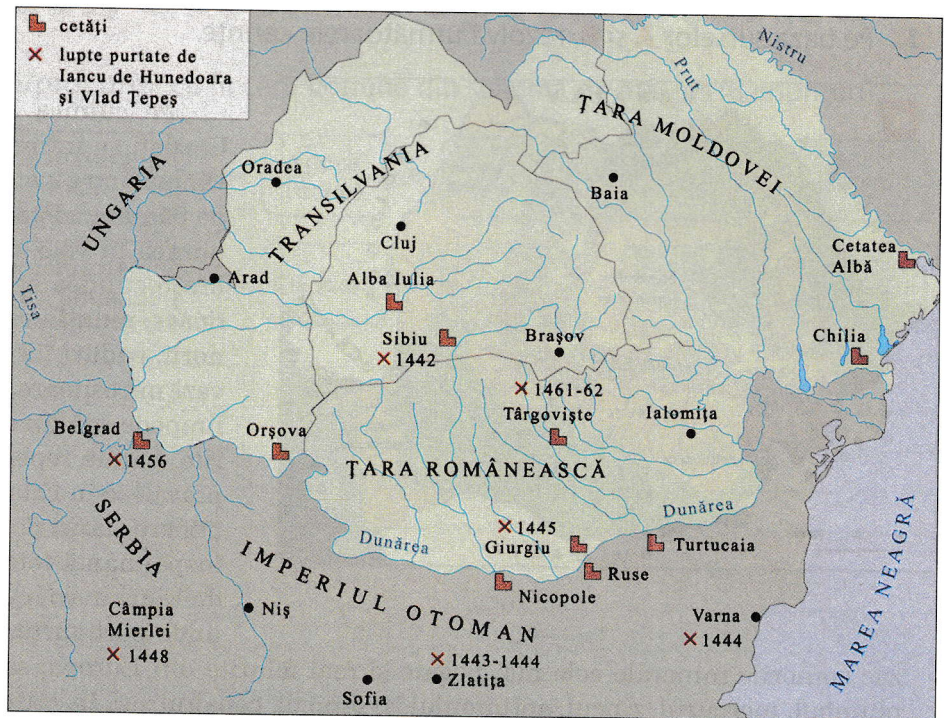
---

d) Completează tabelul de mai jos cu elementele de relief și bogățiile naturale ale spațiului precizat în sursa **B**.

ELEMENTE DE RELIEF	BOGĂȚII NATURALE

- 2 Să învățăm să citim o hartă istorică! Privește imaginea alăturată, urmărește cu atenție planul propus pentru analiza unei hărți și răspunde la întrebări.

Țările Române în timpul lui Iancu de Hunedoara și Vlad Țepeș

Pasul I: Identificarea și prezentarea hărții

- Identificarea hărții.
  - Titlul.
  - Autorul (dacă numele său este menționat).
  - Identificarea tipului hărții (fizică, istorică, fenomen de moment, hartă de evoluție etc.) și tema sa.
- ✓ **Precizează tipul hărții.**

Pasul II: Explicarea conținutului hărții

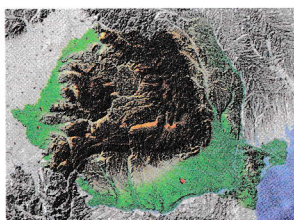
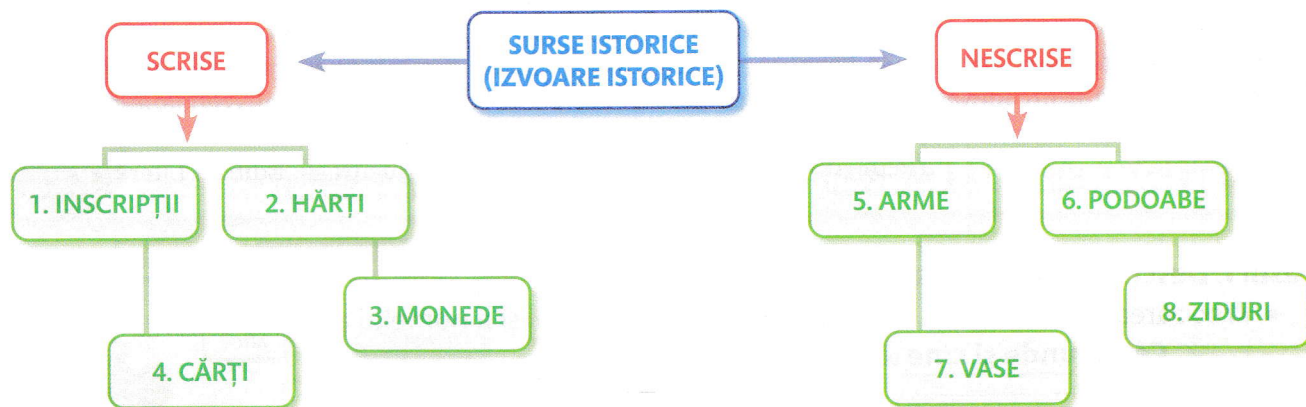
- Identificarea informațiilor oferite de hartă, cât și de legenda acesteia.
  - Analizarea alegerilor făcute pentru legendă, figuri, culori.
- ✓ **Describe legenda hărții.**

Pasul III: Prezentarea importanței istorice a hărții

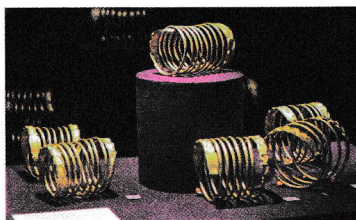
- Plasarea temei hărții într-un context istoric.
  - Explicarea și interpretarea datelor hărții.
  - Prezentarea avantajelor și a limitelor hărții pentru tema studiată.
- ✓ **Localizează pe hartă două cetăți/locuri în care s-au desfășurat acțiuni militare.**

Surse istorice

- 1 Stabilește corespondența corectă între denumirile surselor istorice din schema de mai jos și imagini.

A

B

C

D

E

F

G

H

SURSA ISTORICĂ	IMAGINE
1. Inscriptii	
2. Hărți	
3. Monede	
4. Cărți	
5. Arme	
6. Podoabe	
7. Vase	
8. Ziduri	

- 2 Citește cu atenție sursa istorică de mai jos, urmărește cu atenție planul propus pentru descrierea și înțelegerea unei surse istorice și răspunde la întrebări.

„Mulți spun că istoria este o poveste despre prezentul oamenilor care au trăit în trecut și, dintr-un anumit punct de vedere au dreptate. «Povestea» aceasta a trecutului nu este însă una cu zmeie, zâne și păduri fermecate, adică nu se bazează pe imaginație, ci este o relatare a aventurii umanității, făcută după criteriul adevărului omenește posibil. Nu se poate să nu ne fi întrebat vreodată, fiecare dintre noi, ce rost are cunoașterea trecutului și să nu fi găsit felurite răspunsuri.”

(Ioan-Aurel Pop, *Scurtă istorie a românilor*, București, Editura Litera, 2020)

Pasul I: Descrierea sursei istorice

- Precizarea datei la care a fost elaborată sursa, a locului și a numelui autorului.

✓ Când, unde și cine a scris textul?

Pasul II: Înțelegerea sursei istorice

- Explicarea poziției autorului față de informațiile pe care le transmite.
- Indicarea prezenței autorului ca martor la evenimentele pe care le descrie.
- Indicarea scopului pentru care a fost realizată sursa, a faptelor istorice, a noțiunilor noi prezentate.

✓ Cât de aproape a fost cel ce a scris textul (referitor la timp și spațiu) față de evenimentele descrise în sursă?

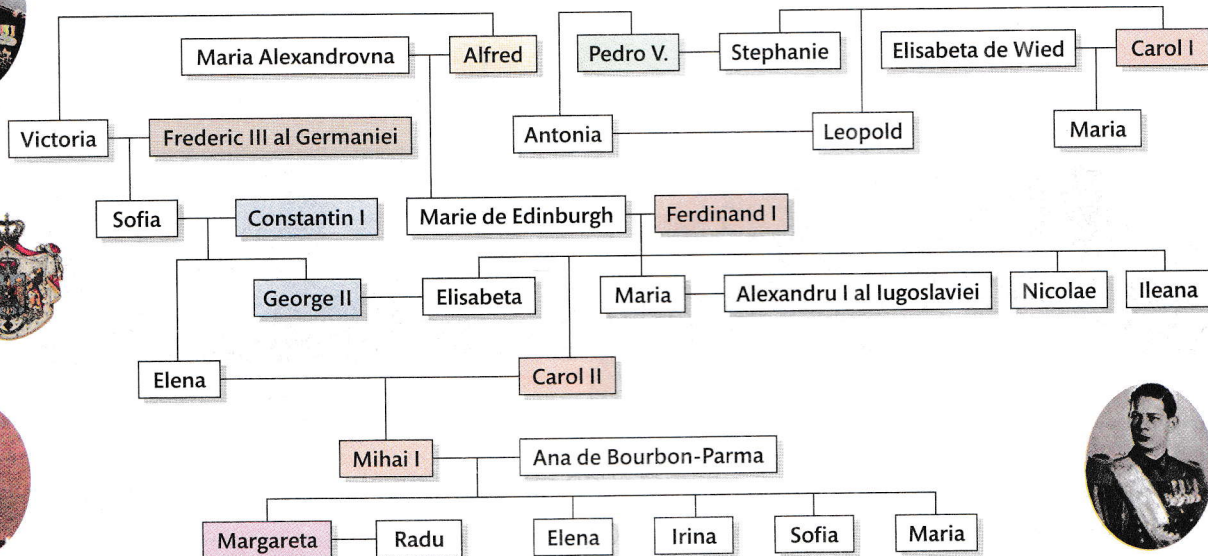
✓ Cui i se adresează autorul?

✓ Ce lucruri/fapte prezintă sursa istorică?

✓ Există termeni pentru care trebuie găsite explicații în afara textului? Dacă da, unde pot fi găsite acestea?

Trecutul familiei

1 Privește arborele genealogic al familiei regale a României și rezolvă cerințele.

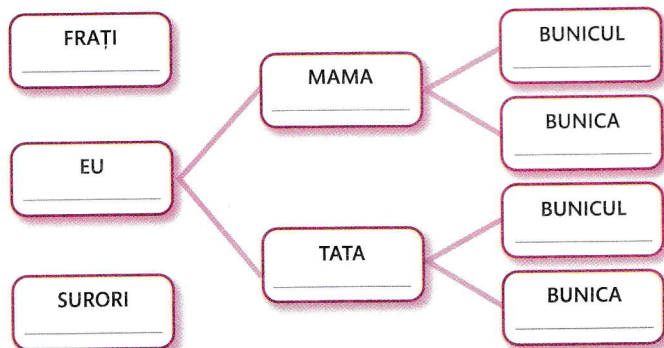

a) Numește ultimul rege al României.

b) Precizează numele părinților și bunicilor acestuia.

c) Indică numele altor rude și precizează raportul de rudenie dintre acestea.

2 Completează arborele genealogic de mai jos cu numele membrilor familiei tale și scrie un scurt mesaj pentru bunicii tăi.

Dragi bunici,
